

Informacja na temat Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego

Głównym celem przeznaczanych przez państwa-darczyńców środków w ramach *Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG)* oraz *Norweskiego Mechanizmu Finansowego* jest realizacja przedsięwzięć prorozwojowych przyczyniających się do zmniejszania różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Ponadto, realizacja przedsięwzięć będzie służyła zacieśnieniu współpracy bilateralnej pomiędzy Polską a państwami-darczyńcami (Norwegia, Islandia i Lichtenstein).

Realizowane projekty mają być zgodne z priorytetami polityki społeczno-gospodarczej kraju, jak i celami odpowiednich polityk Unii Europejskiej, a także z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz równości szans kobiet i mężczyzn.

Polska w latach 2004 – 2009 z Mechanizmów Finansowych otrzyma 533,5 mln euro. Wykorzystanie tych środków będzie pełniło funkcje uzupełniające w stosunku do działań realizowanych z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE oraz służyło realizacji Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007-2013. Fundusze te zostaną przeznaczone na realizację projektów z dziedzin, które zostały określone w programie operacyjnym (ostatecznie zostaną ocenione i wybrane przez Norwegów).

1. Priorytety i instytucje odpowiedzialne za ich zarządzanie i wdrażanie

Tab. 1. Mechanizm Finansowy EOG

Nazwa priorytetu	Instytucja Pośrednicząca
1. Ochrona środowiska, w tym środowiska ludzkiego, poprzez m.in. redukcję zanieczyszczeń i promowanie odnawialnych źródeł energii	Ministerstwo Środowiska – Departament Instrumentów Ochrony Środowiska
2. Promowanie zrównoważonego rozwoju poprzez lepsze wykorzystanie i zarządzanie zasobami naturalnymi	Ministerstwo Środowiska – Departament Instrumentów Ochrony Środowiska
3. Ochrona kulturowego dziedzictwa europejskiego, w tym transport publiczny i odnowa miast	Ministerstwo Kultury – Departament Współpracy z Samorządami i Upowszechniania Kultury
4. Rozwój zasobów ludzkich poprzez m.in. promowanie wykształcenia i szkoleń, wzmacnianie w samorządzie i jego instytucjach potencjału z zakresu administracji lub służby publicznej, a także wspierających go procesów demokratycznych	Urząd Komitetu Integracji Europejskiej – Departament Programów Rozwoju Instytucjonalnego
5. Opieka zdrowotna i opieka nad dzieckiem	Ministerstwo Zdrowia – Departament Organizacji Ochrony Zdrowia
6. Badania naukowe	Ministerstwo Nauki i Informatyzacji – Departament Badań Naukowych

Źródło: opracowanie własne – stan na 31.01.2005 r.

Tab. 2. Norweski Mechanizm Finansowy

Nazwa priorytetu	Instytucja Pośrednicząca
1. Wdrażanie przepisów z Schengen, wspieranie Narodowych Planów Działania z Schengen, jak również wzmacnianie sądownictwa	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji - Departament Integracji Europejskiej i Współpracy Międzynarodowej
2. Ochrona środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem wzmocnienia zdolności administracyjnych do wprowadzenia w życie odpowiednich przepisów istotnych dla realizacji projektów inwestycyjnych	Ministerstwo Środowiska – Departament Instrumentów Ochrony Środowiska
3. Polityka regionalna i działania transgraniczne	Ministerstwo Gospodarki i Pracy – Departament Programów Pomocowych i Pomocy Technicznej
4. Pomoc techniczna przy wdrażaniu <i>acquis communautaire</i>	Ministerstwo Gospodarki i Pracy - Departament Programów Pomocowych i Pomocy Technicznej

Źródło: opracowanie własne – stan na 31.01.2005 r.

2. Zasady przyznawania pomocy określone w *Memorandum of Understanding*

Krajowy Punkt Kontaktowy (Instytucja Zarządzająca) może przedkładać propozycje indywidualnych projektów, programów (grup projektów) i określonych typów grantów (granty blokowe i fundusz kapitału początkowego ang. *seed money*). Pomoc finansowa przydzielana poszczególnym projektom może być zróżnicowana, w zależności od rodzaju projektu, jego celów, sektora oraz poziomu decyzyjnego koniecznego do wdrożenia projektów.

Projekty powinny być finansowane w 100%, gdyż pomoc finansowa będzie wypłacana w formie refundacji już poniesionych udokumentowanych kosztów, zgodnie z ustalonym harmonogramem wydatkowania.

O pomoc finansową będą mogły ubiegać się wszystkie instytucje publiczne i prywatne, jak również organizacje pozarządowe stanowiące osoby prawne i działające w interesie społecznym – np. władze krajowe, regionalne lub lokalne, instytucje naukowe i badawcze, instytucje środowiskowe, organizacje społeczne i organizacje społecznego partnerstwa publiczno-prywatnego, działające w ramach poszczególnych priorytetów.

Wkład środków finansowych w ramach obu Mechanizmów nie powinien przekraczać **60% całkowitych kwalifikowalnych kosztów** projektu/programu/grantu, z wyłączeniem projektów finansowanych z budżetu państwa lub budżetu jednostek samorządu terytorialnego, gdzie wkład środków finansowych nie powinien przekraczać **85% całkowitych kosztów kwalifikowalnych (wysokość wnioskowanej pomocy nie powinna być mniejsza niż 250 tys. euro)**.

Pomoc w ramach obu Mechanizmów nie powinna być zastępowana innymi źródłami finansowania, włącznie z grantami lokalnymi, subsydiowanymi pomieszczeniami lub urządzeniami, kredytami lub pożyczkami eksportowymi. Jednocześnie, wydatki związane z określonymi typami pomocy mogą być w części wypłacone w formie zaliczki. Dla pojedynczych projektów i programów (grup projektów), może być wypłacona zaliczka w maksymalnej wysokości 10% jeśli będzie uzasadniona

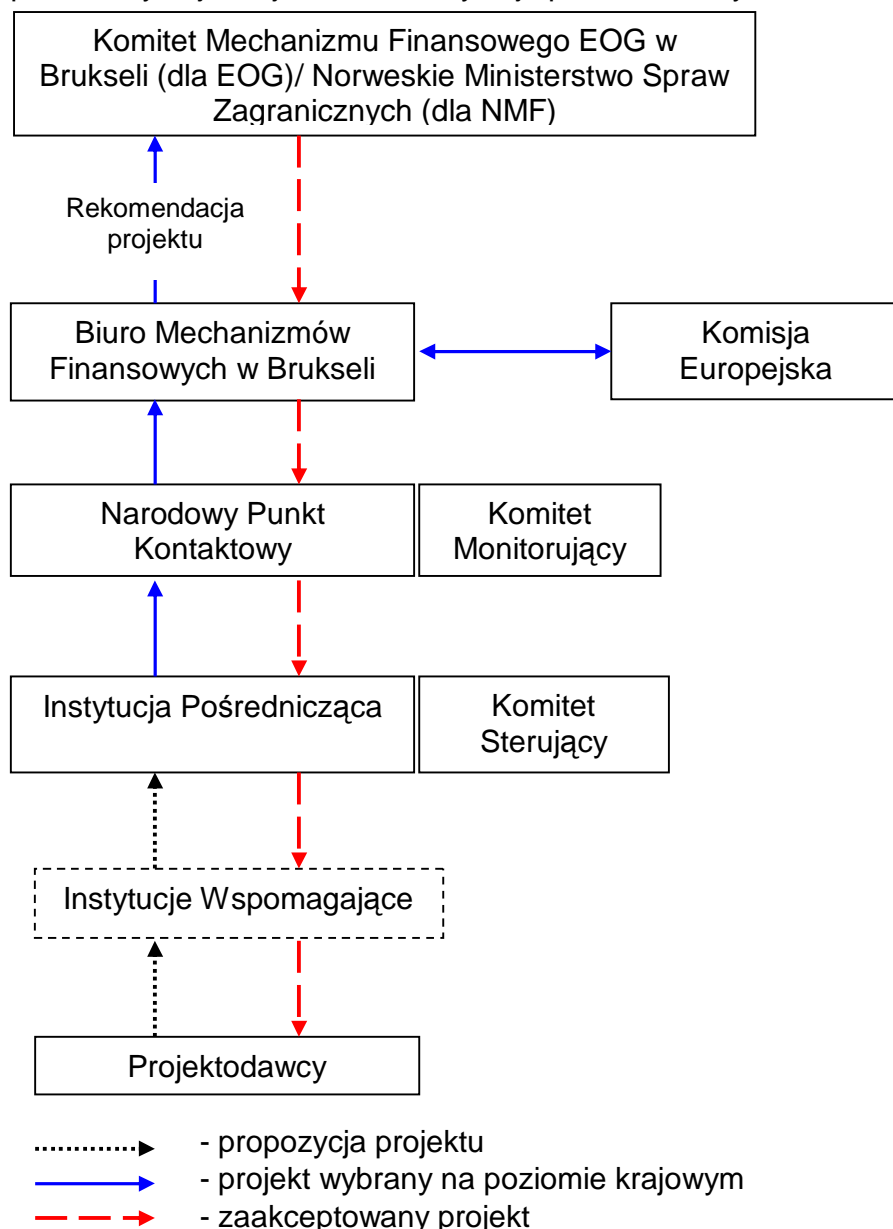
przez Państwo-Beneficjenta i uznana za niezbędną przez *Komitet Mechanizmu Finansowego EOG* w Brukseli bądź *Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych*.

Rozpoczęcie procesu składania projektów do zatwierdzenia przez *Biuro Mechanizmów Finansowych* w Brukseli możliwe jest po opracowaniu i przyjęciu wspólnego programu operacyjnego dla obu mechanizmów, co planowane jest na **maj 2005 r.**

Propozycje projektów należy składać do Instytucji Wspomagającej Instytucję Pośredniczącą, która dokonuje oceny kompletności złożonych wniosków oraz ich oceny pod względem formalnym.

W przypadku stwierdzenia braków lub nieprawidłowości, wnioski zostaną zwrócone wnioskodawcom w celu dokonania stosownych poprawek. Wstępnie sprawdzone i ocenione wnioski przekazane zostaną do Instytucji Pośredniczącej, przy której powołany jest Komitet Sterujący – ciało opiniujące, które rekomenduje listy projektów zgodnie z zasadami wyboru projektów.

Poniższy schemat przedstawia przebieg oceny i wyboru projektu dokonywanych przez instytucje krajowe oraz instytucje państw-darczyńców.

3. Środki finansowe w ramach *Mechanizmów Finansowych*

Podział środków finansowych w ramach priorytetów na lata jest podziałem elastycznym i może ulegać zmianom w trakcie okresu zobowiązań, przy uwzględnieniu ilości gotowych do realizacji projektów składanych w ramach poszczególnych priorytetów.

Krajowy wkład publiczny, oszacowany na potrzeby planowania budżetowego zakłada, że dostępne w roku 2004 środki finansowe z Mechanizmu Finansowego EOG oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego zostaną przesunięte na rok 2005. W związku z tym, przewiduje się, że roczna rata wydatków strony państwa EFTA z roku 2004 zostanie dołączona do raty na roku 2005.

Tab. 3. Indykatywny podział środków finansowych dla Polski w ramach Mechanizmu Finansowego EOG oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego na priorytety.

Nazwa priorytetu	Wkład MF EOG/NMF (w mln euro)	%
<i>Ochrona środowiska</i>	99,61	18,7
<i>Promowanie zrównoważonego rozwoju</i>	7,64	1,5
<i>Ochrona kulturowego dziedzictwa europejskiego</i>	77,46	14,5
<i>Rozwój zasobów ludzkich</i>	45,37	8,5
<i>Opieka zdrowotna i opieka nad dzieckiem</i>	53,68	10,0
<i>Badania naukowe</i>	36,76	6,9
<i>Wdrażanie przepisów z Schengen</i>	125,50	23,5
<i>Ochrona środowiska</i>	26,55	5,0
<i>Polityka regionalna i działania transgraniczne</i>	55,6	10,4
<i>Pomoc techniczna</i>	5,35	1,0
MF EOG ogółem	533,51	100%

Źródło: opracowanie własne – stan na 31.01.2005 r.

Obecnie w Krajowym Punkcie Kontaktowym przygotowano projekt *Programu Operacyjnego* dla obu Mechanizmów, który został przekazany do dalszych uzgodnień i konsultacji. Projekt *Programu Operacyjnego* i dodatkowe informacje dostępne są na stronach internetowych Ministerstwa Gospodarki i Pracy – www.eog.gov.pl